

Lyckas med Liber YRK Vård och omsorg

Gy/Vux läromedel 2025

Liber YRK:s läromedelsserie för vård- och omsorgsprogrammet, riktar sig både till elever på gymnasiet och vuxenutbildningen. Böckerna har ett inbyggt språk- och kunskapsstöd med bland annat marginalord och ordförklaringar som stöttar eleverna.

VARJE TITEL RUSTAR eleverna med ordentliga ämneskunskaper och ämnesspråk, och är förankrade i såväl ämnesplan som den praktiska verksamheten.

ALLA BÖCKER FINNS tryckta och digitalt (onlinebok). I onlineboken kan eleverna få texten uppläst samt översatt till 68 olika språk.

BESTÄLL DIGITALT UTVÄRDERINGSEXEMPLAR!

[LIBER.SE/VO](https://liber.se/vo)

Ett språk- och kunskaps-utvecklande läromedel

■ Tydlig struktur

Alla vård- och omsorgstitlar följer samma enhetliga struktur med en kort introduktion av kunskapsområdet, följt av kapitlens kunskapsmål som bygger på Skolverkets centrala innehåll för ämnet. Därefter kommer lärtexter som beskriver fakta, förhållningssätt och aktuella teorier inom ämnesområdet.

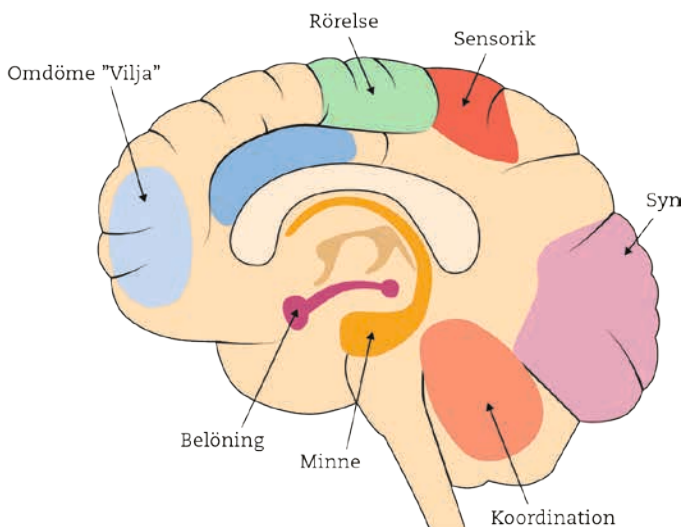
■ Språklig tillgänglighet och hög läsbarhet

Alla böcker i Liber YRK: Vård och omsorg innehåller texter och elevuppgifter. Texterna är **språkligt tillgängliga** och har en **hög läsbarhet**. Som stöd till texterna finns bland annat ett stort antal illustrationer, som visualiserar och kompletterar texterna och därmed ökar förståelsen av innehållet.

■ Fallbeskrivningar och reflektionsfrågor

För att ge eleverna möjlighet till eftertanke och fördjupade kunskaper varvas lärtexterna med ett stort antal fallbeskrivningar. Fallbeskrivningarna är både verklighetsanknutna och aktuella. Efter fallbeskrivningen finns reflektionsfrågor som eleverna kan fundera kring eller diskutera tillsammans.

ILLUSTRATIONER

Fungerar extra bra i klassrum där det finns elever med både svenska som modersmål och svenska som andraspråk.

Repetera

1. Vad är ett ätbeteende?
2. Hur påverkar hjärnan och vår personlighet vårt ätbeteende?
3. Vad innebär neurologiskt ätbeteende?
4. Vad är ett stort ätbeteende?
5. Beskriv olika slags ätbeteenden.
6. Hur kan man bli medveten om varför man tröstäter?
7. Vad är ett normalt ätbeteende?
8. Hur kan man upptäcka och förebygga undernäring hos äldre?

UPPGIFTER

134

5. NORMALT OCH ONORMALT ÄTBETEENDE

FALLBESKRIVNINGAR

FALLBESKRIVNING

Jorgé

Jorgé, 36 år, är inte nöjd med sin kropp. Varje morgon säger han fula saker om den. Han tycker han är fet fast han bara väger 67 kilo. Han väger sig flera gånger om dagen. I dag har han valt att inte äta på hela dagen.

Reflektera

Hur kan du hjälpa Jorgé med hans ätbeteende?

ORDFÖRKLARINGAR

störd
onormal
besatt
helt uppfyllt av
något

Tecken på stort ätbeteende

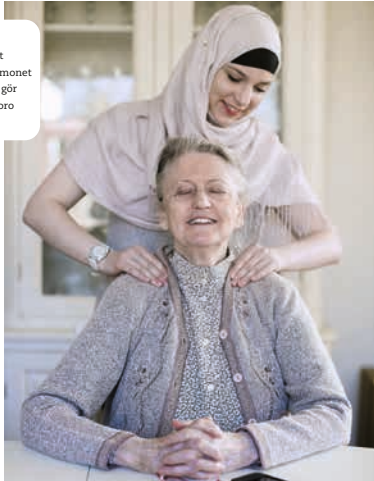
Det är bra att känna till tecken på ett **stort**, ohälsosamt ätbeteende. Det kan handla om att en person blir mer och mer **besatt** av vad hen äter och väger. Personen kanske hoppar över måltider, äter väldigt långsamt och ofta ensam, som vid anorexi. Personen kan äta mycket onyttigt när hen är ensam och stoppa fingrarna i halsen för att kräkas efteråt, som vid bulimi. En del hetsäter mycket under kort tid utan att kräkas, så kallad hetsätningstörning. Andra börjar träna mycket och får ångest om de inte tränar. Många tycker illa om sin kropp. Andra tecken kan vara koncentrationssvårigheter, depression, ångest och tankar på att skada sig själv.

Anorexia nervosa har den högsta dödligheten av alla psykiatriska diagnoser. Det beror på de allvarliga fysiska följderna av svält och risken för självmord.

BILDTEXTER

Mjuk beröring får kroppen att producera hormonet oxytocin, som gör att stress och oro minskar.

Det finns många skäl till att använda taktill massage, till exempel för att

- ◆ skapa kontakt
- ◆ mjuka upp händer och fötter
- ◆ ge en stunds lugn och ro
- ◆ göra det lättare att somna
- ◆ öka välbefinnandet
- ◆ lindra smärta
- ◆ minska spänningar
- ◆ stärka kroppsuppfattningen
- ◆ acceptera delar av kroppen som inte fungerar så bra.

PUNKTLISTOR

■ Summering och elevuppgifter

I slutet av varje kapitel finns en sammanfattning av kapitelinnehållet, tipsrutor och olika elevuppgifter.

■ Mångfald och inkludering är prioriterat

Läromedelsserien speglar vården och vårdtagarna i dagens svenska mångkulturella samhälle och förmedlar aktivt ett **inkluderande mångfaldsperspektiv**. Mångfaldsperspektivet syns särskilt i lärtexterna och i fallbeskrivningarna.

■ Yrkesverksamma författare

Samtliga titlar i serien är författade av ämnesexperter samt yrkesverksamma vårdlärare med **lång erfarenhet** av att undervisa på vård- och omsorgsprogrammet. Alla texter är dessutom faktagranskade av expertkunniga inom ämnet.

Gy25

GY 25:

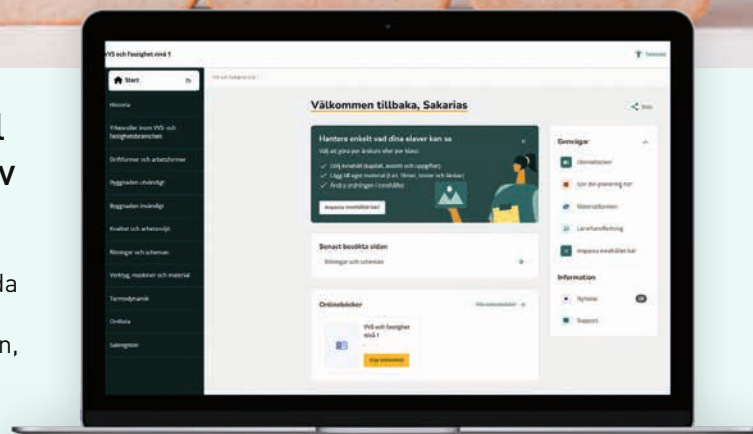
TILL VÅREN 2025 kommer samtliga titlar vara reviderade utifrån Gy25. I detta arbete har innehållet granskats och aktualiserats samt omstrukturerats och nyskrivits vid behov. Vi har även uppdaterat den digitala versionen av boken med en onlinebok där eleven både kan lyssna på samtliga texter samt få texten översatt till 68 olika språk.

Arbeta tryckt eller digitalt

Samtliga titlar i serien finns i såväl tryckt som digitalt format, i form av en onlinebok.

DETTA UNDERLÄTTAR FÖR möjligheten att använda både tryckta och digitala böcker i ett och samma klassrum. I onlineboken kan eleven lyssna på texten, få texten översatt till andra språk och mycket mer!

Språkstödjande lärarhandledning

Genom lärarhandledningen, som finns tillgänglig i form av en licens, kan du planera, fördela och följa elevernas arbete. Lärarhandledningen ger dig gott undervisningsstöd oavsett om ni i klassrummet arbetar tryckt eller digitalt.

HÄR FINNS RÅD OCH STÖD till dig som lärare gällande språkstödjande planering, mallar för elevens självskattning av språk- och kunskapsutveckling, mallar för olika textgenrer m.m. Du hittar också tips på digitala arbetsätt och tips på digitala studieverktyg som kan användas av eleven enskilt eller i undervisningen.

Varje kapitel inleds sedan av en sammanfattning av kapitlets innehåll. Du får förslag på hur du kan introducera kapitlet och ett antal förslag på lektionsupplägg.

LEKTIONSFÖRSLAGEN PRESENTERAS både med och utan språkstöd, där förslaget med språkstöd innehåller fler språkstödjande och språkutvecklande moment. Här finns även instuderingsfrågor och fler kompletterande elevuppgifter utöver de som finns i elevlicensen.

OLIKA TYPER AV NEDLADDNINGSBARA kopieringsunderlag, t.ex. ord- och begreppslistor som innehåller både ämnesbegrepp och andra svåra ord som eleven kan träna på, hittar du i lärarhandledningen.

Textuppläsning och översättning till 68 språk

Har du elever som behöver extra stöd med det svenska språket eller med läsningen av texten? I onlineboken hittar du och dina elever hjälpverktyget Textstöd (Immersive reader). Det rymmer flera smarta funktioner:

- ✓ **LÄSER UPP TEXT.** Eleven kan välja en manlig eller kvinnlig röst som läser upp texten. Även hastigheten går att justera.
- ✓ **ÖVERSÄTTER TEXT,** vilket är särskilt användbart för elever med ett annat första språk än svenska. Det finns 68 olika språk att välja bland. Eleven kan välja att få ett enskilt ord översatt eller hela texten.
- ✓ **INNEHÅLLER EN BILDORDBOK** (Picture Dictionary) som gör att eleven kan få en bildförklaring till ett ord i texten genom att klicka på ordet. Även detta kan vara till stor hjälp för andra-språksinlärare och elever med språksvårigheter.

Från norr till söder

Kontakta oss så hjälper vi dig!

Kontakta Sassy eller Anders för att tillsammans gå igenom just era förutsättningar och behov av läromedel och digitala lösningar. Tillsammans skräddarsyr vi den bästa lösningen!

■ **Sassy Berild**
Gymnasiet
sassy.berild@liber.se
070-555 39 27

■ **Anders Karlsson**
Vuxenutbildning
anders.karlsson@liber.se
070-396 65 54

